

BIURO INŻYNIERII DROGOWEJ
DROTEST Sp. j.

Józef JUDYCKI & Jacek ALENOWICZ

80-237 Gdańsk, ul. J. Uchagena 27, tel. (058) 341 40 11 w. 108, 143, tel./fax (058) 346 09 87, 346 00 20
e-mail: biuro@drotest.com.pl www.drotest.com.pl
NIP 584-025-19-42 REGON 190516271 KRS 0000006351

Temat opracowania:

**PROJEKT BUDOWLANY ŚCIAN OPOROWYCH JAKO ELEMENTÓW ZAPORY
BOCZNEJ „PRZYSTAJNIA” W CIĄGU DROGI POWIATOWEJ NR 13.264 –
ODCINEK OD KM 7+029,76 DO KM 7+331,00**

Zamawiający:

HYDROPROJEKT Poznań
ul. Grunwaldzka 21
60-783 Poznań

Autorzy opracowania:

Mgr inż. Janina Walicka
upr. proj. nr 495/Gd/81

Mgr inż. Piotr Mazurowski

Mgr inż. Piotr Urbański

Janina Walicka
Piotr Mazurowski

Piotr Urbański

Sprawdził:

Prof. dr hab. inż. Józef Judycki
upr. proj. nr 2118/Gd/85

Józef Judycki

Data:

30 grudnia 2002

Nr archiwalny:

P-6/2002

Niniejszy dokument stanowi autorskie opracowanie firmy DROTEST Sp.j. i jest chroniony prawem autorskim zgodnie z ustawą z dnia 01.08.2000r. (Dz. U. nr 80, poz. 904). Powielanie lub udostępnianie dokumentu lub jego części firmom lub osobom trzecim wymaga uzyskania zgody firmy DROTEST Sp.j.

Biuro Terenowe w Poznaniu

60-166 Poznań
ul. Grunwaldzka 182/196, pok. 305
tel./fax (061) 865 21 66
kom. 601 802 062
e-mail: Z.Gawel@drotest.com.pl

Biuro Terenowe w Mikołowie

43-190 Mikołów
ul. Wyzwolenia 27, pok. 117
tel./fax (032) 738 53 35
kom. 605 559 532
e-mail: M.Langer@drotest.com.pl

Biuro Terenowe w Warszawie

02-261 Warszawa
ul. Robotnicza 11/13, pok. 44
tel./fax (022) 846 43 67 w. 176
kom. 601 802 025
e-mail: A.Gutowski@drotest.com.pl

**PROJEKT BUDOWLANY ŚCIAN OPOROWYCH JAKO ELEMENTÓW ZAPORY
BOCZNEJ „PRZYSTAJNIA” W CIĄGU DROGI POWIATOWEJ NR 13.264 –
ODCINEK OD KM 7+029,76 DO KM 7+331,00**

Spis treści

1.	Podstawa opracowania	3
2.	Cel i zakres opracowania	3
3.	Materiały wyjściowe do opracowania	4
4.	Opis sytuacyjny i ogólne założenia dotyczące przyjętego rozwiązania projektowego	4
5.	Opis warunków gruntowo-wodnych	5
6.	Przyjęcie danych obliczeniowych	5
7.	Wzmocnienie podłoża pod korpusem zapory	6
8.	Sprawdzenie stateczności ogólnej projektowanej zapory z gruntu zbrojonego	8
9.	Projektowanie zbrojenia odwodnej ściany oporowej	8
10.	Projektowanie zbrojenia odpowietrznej ściany oporowej	10
11.	Technologia wykonywania ścian oporowych z gruntu zbrojonego z oblicowaniem z bloczków TW1	10
12.	Specyfikacje wyrobów użytych do budowy nasypu	17
13.	Obliczone ilości geosyntetyków i bloczków prefabrykowanych	24

Spis rysunków

Rysunek 1: Plan sytuacyjny

Rysunek 2: Przekrój odwodnej ściany oporowej, sekcje 1 - 9.

Rysunek 3: Przekrój odwodnej ściany oporowej, sekcje 9 - 17.

Rysunek 4: Przekrój odpowietrznej ściany oporowej

Rysunek 5: Schemat rozmieszczenia sekcji, sekcje 1 – 9.

Rysunek 6: Schemat rozmieszczenia sekcji, sekcje 9 – 17.

Rysunki 7 – 23: Przekroje poprzeczne, sekcje 1 – 17.

Rysunek 24: Szczegół typowy ściany odwodnej.

Rysunek 25: Szczegół typowy ściany odpowietrznej.

Spis załączników

Załącznik 1: Wyniki obliczeń stateczności zewnętrznej masywu zapory.

Załącznik 2: Wyniki obliczeń stateczności wewnętrznej ściany odwodnej.

Załącznik 3: Wyniki obliczeń stateczności wewnętrznej ściany odpowietrznej.

**PROJEKT BUDOWLANY ŚCIAN OPOROWYCH JAKO ELEMENTÓW ZAPORY
BOCZNEJ „PRZYSTAJNIA” W CIĄGU DROGI POWIATOWEJ NR 13.264 –
ODCINEK OD KM 7+029,76 DO KM 7+331,00**

1. Podstawa opracowania

Opracowanie wykonano na podstawie zlecenia firmy BSiPBW Hydroprojekt Poznań Sp. z o.o., 60-783 Poznań, ul. Grunwaldzka 21 – umowa nr 01/11/2002.

2. Cel i zakres opracowania

Celem niniejszego opracowania jest zaprojektowanie ścian oporowych stanowiących elementy zapory bocznej „Przystajnia”. Zapora boczna „Przystajnia” leży w ciągu drogi powiatowej nr 13.264 Wola Droszewska – Świerczyna i jest jednym z elementów zbiornika wodnego „Wielowieś Klasztorna” na rzece Prośnie.

Niniejsze opracowanie należy traktować jako integralną część projektu wykonawczego drogi powiatowej nr 13.264 Wola Droszewska – Świerczyna opracowanego przez PU „Trakt” Sp. z o.o., ul. Złota 71, 62-800 Kalisz.

Koncepcja projektu zapory bocznej oraz dane dotyczące geometrii korpusu zapory bocznej (wysokość, szerokość, długość, umiejscowienie w planie sytuacyjnym) i drogi (kilometraż, plan, niweleta) zostały opracowane przez PU „Trakt” i stanowią materiał wyjściowy do niniejszego opracowania.

Opracowanie zawiera:

- przyjęcie układu i rodzaju zbrojenia dwóch ścian oporowych z gruntu zbrojonego będących elementami zapory wodnej: ściany odwodnej, po południowej stronie zapory, oraz odpowietrznej, po północnej stronie zapory,
- obliczenia stateczności zewnętrznej i wewnętrznej konstrukcji ścian oporowych z gruntu zbrojonego dla zmiennych wysokości,
- rysunki układu zbrojenia z rozmieszczeniem w planie sytuacyjnym, widoku oraz w charakterystycznych przekrojach poprzecznych,
- opis technologii wykonywania konstrukcji ścian oporowych z gruntu zbrojonego,
- opis technologii wykonywania wzmocnienia podłoża pod nasypem zapory,
- specyfikacje materiałów użytych do konstrukcji ścian oporowych (kruszywa, geosyntetyki, bloczki oblicowujące),
- zestawienie ilości geosyntetyków i bloczków betonowych potrzebnych do wykonania ścian oporowych i wzmocnienia podłoża

Niniejsze opracowanie **nie zawiera**:

- projektu systemu odwodnienia i drenażu korpusu zapory bocznej,
- rozwiązania sposobu uszczelnienia korpusu zapory bocznej,
- konstrukcji nawierzchni drogi biegnącej w koronie zapory bocznej,
- projektu przepompowni utrzymującej stały poziom wody w stawie po stronie odpowietrznej.

Powyższe elementy znajdują się w projekcie wykonawczym opracowanym przez PU „Trakt” Sp. z o.o.

W związku z tym, że geometria korpusu zapory nie jest przedmiotem niniejszego opracowania, w jego zakresie **nie znajduje się** również analiza stateczności całego obiektu z punktu widzenia jego funkcjonowania jako zaporę wodną. Sprawdzenie stateczności korpusu zapory z punktu widzenia odporności na uszkodzenia spowodowane parciem wody zgodnie z ustną umową zostanie przeprowadzone przez Zamawiającego.

3. Materiały wyjściowe do opracowania

- „Badania geotechniczne – droga powiatowa 13.264 Wola Droszewska – Świerczyna od km 4+862 do km 11+500” MENOS Poznań, grudzień-luty 2001/2002;
- „Badania geotechniczne – droga powiatowa 13.264 Wola Droszewska – Świerczyna od km 4+862 do km 11+500 – badania uzupełniające” MENOS Poznań, grudzień 2002;
- Plan sytuacyjny oraz przekroje poprzeczne przez zaporę z „Projekt budowlany - droga powiatowa 13.264 Wola Droszewska – Świerczyna, etap I od km 4+900 do km 8+050”, PU „TRAKT” Sp. z o.o. Kalisz.

4. Opis sytuacyjny i ogólne założenia dotyczące przyjętego rozwiązania projektowego

Projektowana boczna zaporę wodną zostanie wybudowana w ramach realizacji zadania „Zbiornik wodny Wielowieś Klasztorna” około 20 km na południe od Kalisza. Wybudowanie zapory bocznej wiąże się z koniecznością ochrony zespołu pomnikowych dębów, który zostałby zalany przy maksymalnym spiętrzeniu wody w zbiorniku.

W koronie zapory przebiega droga powiatowa 13.264 Wola Droszewska – Świerczyna. Na odcinku przebiegającym na zaporze projektowana droga ma przekrój jednojezdniowy uliczny bez poboczy, o szerokości jezdni 6 m i jednostronnym chodniku o szerokości 2,15 m. Szerokość korony zapory wynosi 11,10 m.

Projektowaną zaporę można podzielić na trzy główne części:

- część 1 od km 7+029,76 do km 7+115,76
- część 2 od km 7+115,76 do km 7+186,92
- część 3 od km 7+186,92 do km 7+331,00

Nasyp zapory będzie ograniczony ścianami oporowymi z gruntu zbrojonego geosiatkami oblicowanymi prefabrykowanymi blokami betonowymi. W części 1 i 3 ściana oporowa będzie wykonywana z jednej, prawej strony nasypu, natomiast w części 2, środkowej, nasyp będzie obustronnie ograniczony ścianami oporowymi.

Ściany oporowe będą miały nachylenie 86° i zostaną wykonane w systemie Tensar Wall TW1, składającym się z jednokierunkowych geosiatek Tensar RE oraz prefabrykowanych bloczków betonowych typu TW1.

Ściana oporowa po prawej (zgodnie z kilometrażem drogi), południowej stronie nasypu – ściana odwodna – ma 305,50 m długości i wysokość zmienną – od 2,25 do 6,70 m. Ściana oporowa po lewej, północnej stronie nasypu – ściana odpowietrzna – ma 70,20 m długości i stałą wysokość równą 1,80 m.

Maksymalny poziom wody w zbiorniku będzie wynosił 125 m.n.p.m. Maksymalny poziom wody w stawie znajdującym się po stronie odpowietrznej zapory będzie wynosił 122,40 m.n.p.m. Maksymalny poziom wody w stawie będzie utrzymywany dzięki przepompowni, która będzie uruchamiana automatycznie po przekroczeniu poziomu 122,40 m.n.p.m.

Bezpośrednio po wybudowaniu obiekt będzie funkcjonował jako droga. Proces napełniania zbiornika wodnego będzie trwał kilka lat i dopiero wtedy obiekt zacznie pracować jako zaporę wodną.

5. Opis warunków gruntowo - wodnych

W ciągu projektowanej zapory bocznej w strefie przypowierzchniowej do głębokości ok. 1 m występują zróżnicowane warunki gruntowe: nasypy budowlane, nasypy niekontrolowane, piaski pylaste i drobne o różnym stopniu zagęszczenia, plastyczne gliny pylaste, gleba. Grunty te zostaną usunięte podczas wykonywania wzmocnienia podłoża pod zaporą.

Poniżej głębokości 1 m (na głębokości posadowienia podstawy nasypu zapory bocznej i głębiej) występują gliny, gliny pylaste zwarte oraz ropy pylaste. Grunty te są w stanie twardoplastycznym.

Woda gruntowa występuje na głębokości 0,70 do 1,35 m. poniżej powierzchni terenu.

6. Przyjęcie danych obliczeniowych

6.1 Obciążenie zewnętrzne

Przyjęto następujące obciążenia zewnętrzne działające na masyw zapory:

- obciążenie użytkowe, równomiernie rozłożone na szerokości jezdni: 25 kPa
- obciążenie od uderzenia pojazdu o barierę ochronną – obciążenie skupione działające w kierunku na zewnątrz ściany, prostopadle do bariery: 35 kN.

6.2 Parametry gruntowe

Parametry gruntowe przyjęte do obliczeń zestawiono w tabeli 1.

Tabela 1: Parametry gruntowe

	gęstość objętościowa [t/m ³]	spójność [kPa]	kąt tarcia wewnętrznego [°]
grunty wchodzące w skład nasypu			
materac wzmacniający podłoże - pospółka	1,80	0	30
zasypka – piasek	1,90	0	30
grunt nasypowy – piasek	1,90	0	30
grunty zalegające w podłożu			
głina	1,94	29,8	17,1
ił pylasty, glina pylasta zwięzła	1,81	49,9	10,7

7. Wzmocnienie podłoża pod korpusem zapory

W celu poprawienia parametrów i ujednolicenia podłoża należy w podstawie ścian oporowych wykonać wzmocnienie w postaci warstwy pospółki zbrojonej dwukierunkową geosiatką Tensar SS30. W przypadku ściany odwodnej podłoże zostanie wzmocnione dwiema warstwami pospółki po 30 cm i dwiema warstwami geosiatki, natomiast w przypadku ściany odpowietrznej jedną warstwą pospółki o grubości 30 cm i jedną warstwą geosiatki.

Technologia wykonania wzmocnienia podłoża jest następująca:

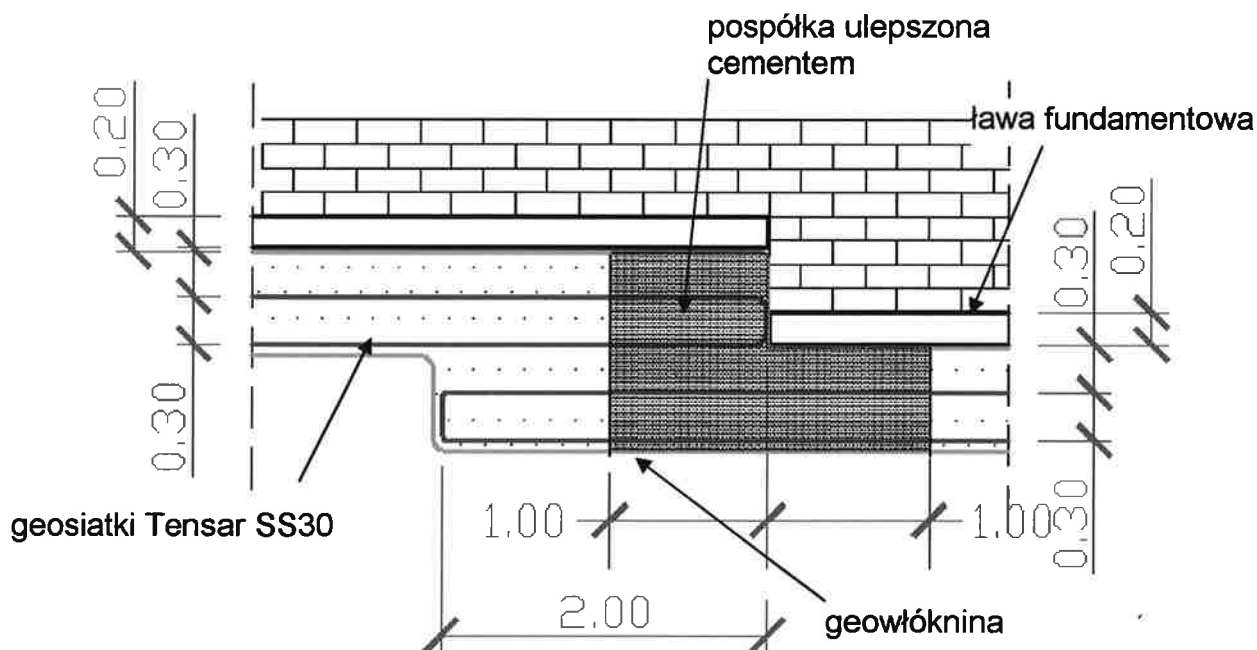
- Przygotowanie podłoża – wykorytowanie do odpowiednich rzędnych, wyrównanie, zagęszczenie do wskaźnika zagęszczenia $I_s \geq 0,97$. Jeżeli po wykorytowaniu do rzędnych wynikających z projektu w podłożu w dalszym ciągu będą znajdowały się nasypy niekontrolowane, należy je usunąć.
- Ułożenie geowłókniny separacyjnej. Geowłókninę należy wywinąć na bokach koryta. Zakłady sąsiednich pasm geowłókniny, zarówno podłużne jak i poprzeczne powinny wynosić co najmniej 0,5 m.
- Ułożenie pierwszej warstwy geosiatki Tensar SS30. Zakłady sąsiednich pasm geosiatki, zarówno podłużne jak i poprzeczne, powinny wynosić co najmniej 0,4 m. W przypadku ściany odwodnej pierwszą warstwę geosiatki należy układać na szerokości większej niż szerokość materaca – po około 1,0 m z każdej strony – tak aby można ją było wywinąć na pierwszej warstwie pospółki. Nie jest wymagane mocowanie geosiatki do podłoża. Należy zabezpieczyć geosiatkę przed przemieszczeniem podczas układania na niej kruszywa – można to osiągnąć usypując ręcznie na geosiatce niewielkie kopce kruszywa lub stosując tymczasowe kotwienie szpilek stalowymi.
- Ułożenie i zagęszczenie pierwszej warstwy pospółki o grubości 30 cm. Kruszywo należy układać na warstwie geosiatki „od czoła”, dowożąc materiał po uprzednio ułożonej warstwie. **Nie dopuszcza się ruchu jakichkolwiek pojazdów bezpośrednio po rozłożonej geosiatce.** Ruch pojazdów jest dopuszczony pod warunkiem, że na geosiatce znajduje się warstwa kruszywa grubości co najmniej 15 cm.

- e. Zawinięcie pozostawionych końców dolnej warstwy geosiatki na pierwszej warstwie pospółki i tymczasowe przymocowanie ich do podłoża (nie dotyczy ściany odpowietrznej).
- f. Ułożenie drugiej warstwy geosiatki Tensar SS30 (nie dotyczy ściany odpowietrznej).
- g. Ułożenie i zagęszczenie drugiej warstwy pospółki grubości 30 cm (nie dotyczy ściany odpowietrznej).
- h. Pospółkę należy zagęścić do wskaźnika zagęszczenia $I_s \geq 1,0$.
- i. Ułożenie drugiej warstwy geowłókniny.

Uwaga: W obrębie sekcji 9 występuje lokalne obniżenie terenu. W celu wyrównania poziomu podstawy ściany oporowej do poziomu sekcji 8 i 10 zaprojektowano wykonanie w tym miejscu materaca z czterech warstw geosiatki Tensar SS30 o łącznej grubości 1,20 m. Technologia wykonania takiego materaca jest taka sama jak w przypadku materaca dwuwarstwowego.

Obliczanie ściany oporowej z bloczków betonowych będzie oparte na ławie fundamentowej leżącej bezpośrednio na materacu z pospółki i geosiatek. W obszarach pod końcami poszczególnych odcinków ław fundamentowych na szerokości około 2 m (po 1 m po obu stronach ławy) należy miejscowo ulepszyć kruszywo materaca poprzez dodatek cementu – patrz rys. A.

UWAGA: W obliczeniach wzmocnienia podłoża ściany oporowej wykorzystano parametry i unikalne właściwości geosiatek o sztywnych węzłach Tensar. W przypadku zastosowania do budowy ściany geosiatek innego typu, nawet jeśli spełniałyby one podstawowe parametry wytrzymałościowe geosiatek Tensar, należy ponownie zaprojektować wzmocnienie podłoża ściany oporowej.

Rys A: Schemat miejscowego ulepszenia pospółki cementem w obrębie końca ławy fundamentowej

8. Sprawdzenie stateczności ogólnej projektowanej zapory z gruntu zbrojonego

Stateczność ogólna (zewnętrzna) projektowanych ścian z gruntu zbrojonego została sprawdzona przy pomocy programu WinSlope firmy Tensar International. Stateczność nasypu została sprawdzona dwoma metodami: metodą kołowych powierzchni poślizgu (uproszczona metoda Bishopa) oraz metodą niekołowych powierzchni poślizgu (metoda Janbu).

Sprawdzenie stateczności przeprowadzono dla najbardziej niekorzystnego – tj. najwyższego – przekroju zapory.

Sprawdzenie przeprowadzono dla różnych wariantów pracy zapory:

- Wariant 1: bezpośrednio po wykonaniu, bez zewnętrznych zwierciadeł wody;
- Wariant 2: z uwzględnieniem jedynie maksymalnego poziomu zewnętrznej wody stojącej w stawie po odpowietrznej stronie zapory (124,50 m.n.p.m). Jest to wariant awaryjny, gdyż przy normalnej pracy przepompowni poziom wody po odpowietrznej stronie zapory nie przekracza 122,40 m.n.p.m.
- Wariant 3: z uwzględnieniem jedynie maksymalnego poziomu zewnętrznej wody stojącej w głównym zbiorniku po stronie odwodnej (125,00 m.n.p.m);
- Wariant 4: z uwzględnieniem zarówno maksymalnego poziomu zewnętrznej wody stojącej po odpowietrznej (124,50 m.n.p.m) jak i po odwodnej stronie zapory (125,00 m.n.p.m.).

Zaprojektowane oblicowanie z bloczków betonowych jest przepuszczalne dla wody. Dodatkowo z informacji uzyskanych od Zamawiającego wynika, że maksymalna prędkość opadania poziomu wody w zbiorniku będzie wynosiła ok. 20 cm/dobę, czyli znacznie mniej niż wynosi wodoprzepuszczalność gruntu zasypowego. W związku z tym założono, że poziom wody we wnętrzu nasypu będzie zmieniał się tak samo jak poziom wody na zewnątrz zapory.

Dla wszystkich sprawdzanych wariantów uzyskano współczynnik bezpieczeństwa $F \geq 1,50$.

Wyniki obliczeń wykonanych w programie WinSlope znajdują się w załączniku 1.

9. Projektowanie zbrojenia odwodnej ściany oporowej

Obliczenia ścian oporowych z gruntu zbrojonego przeprowadzono przy pomocy programu WinWall firmy Tensar International.

W ramach obliczeń przyjęto zbrojenie i sprawdzono stateczność dla siedemnastu sekcji ściany oporowej różniących się wysokością. Procedura obliczeniowa dla każdej sekcji przebiegała w dwóch etapach. W pierwszym etapie przyjmowano długość zbrojenia z geosiatek konieczną z punktu widzenia uzyskania stateczności zewnętrznej całego bloku gruntu zbrojonego. W drugim etapie przyjmowano ilość warstw, rozstaw i typ (wytrzymałość) geosiatek konieczne z punktu widzenia uzyskania stateczności wewnętrznej bloku gruntu zbrojonego.

Obliczenia przeprowadzono dla dwóch wariantów pracy ściany oporowej:

- Wariant 1: bezpośrednio po wykonaniu, bez zewnętrznego zwierciadła wody,
- Wariant 2: z uwzględnieniem maksymalnego poziomu wody w zbiorniku.

Założono, że poziom wody we wnętrzu bloku gruntu zbrojonego będzie zmieniał się tak samo jak poziom wody na zewnątrz ściany.

Zaprojektowane zbrojenie dla poszczególnych sekcji ściany odwodnej przedstawiono w tabeli 2.

Tabela 2: Obliczone zbrojenie sekcji 1 – 17 ściany odwodnej.

Sekcja nr	Długość sekcji [m]	Wysokość [m]	Zbrojenie		
			długość [m]	ilość warstw	typ geosiatki
1	10,40	2,22 – 2,25	4,10	4	Tensar 40RE
2	11,70	2,78 – 2,82	4,30	4	Tensar 40RE
3	5,20	3,36 – 3,38	4,80	4 + 1*	Tensar 40RE
4	7,80	3,94 – 3,96	5,40	5 + 1*	Tensar 40RE
5	7,80	4,52 – 4,54	6,00	6 + 1*	Tensar 40RE
6	13,00	5,08 – 5,12	6,70	7 + 1*	Tensar 40RE
7	13,00	5,64 – 5,69	7,20	9	Tensar 40RE
8	62,40	6,11 – 6,24	7,50	10	Tensar 40RE
9	16,90	6,10 – 6,11	7,50	10	Tensar 40RE
10	37,70	6,10 – 6,14	7,50	10	Tensar 40RE
11	20,80	5,54 – 5,59	7,20	9	Tensar 40RE
12	29,90	4,99 – 5,07	6,70	7 + 1*	Tensar 40RE
13	19,50	4,47 – 4,53	6,00	6 + 1*	Tensar 40RE
14	22,10	3,93 – 3,99	5,40	5 + 1*	Tensar 40RE
15	20,80	3,39 – 3,46	4,80	4 + 1*	Tensar 40RE
16	2,60	2,86	4,30	4	Tensar 40RE
17	3,90	2,26 – 2,28	4,10	4	Tensar 40RE

* dodatkowa technologiczna warstwa geosiatki o długości 2,00 m.

W sekcjach 3 – 6 oraz 12 – 15 najwyższa warstwa geosiatki ma długość 2,00 m. Jest to dodatkowa geosiatka dodana ze względów technologicznych. Jej funkcją jest prawidłowe zakotwienie obliczowania z bloczków TW1 w górnej części ściany oporowej.

Wyniki obliczeń wykonanych w programie WinWall znajdują się w załączniku 2.

UWAGA: Obliczenia stateczności wewnętrznej ściany oporowej przeprowadzono przy pomocy programu specjalnie dostosowanego do parametrów i właściwości geosiatek o sztywnych węzłach Tensar. W przypadku zastosowania do budowy ściany geosiatek innego typu, nawet jeśli spełniałyby one podstawowe parametry wytrzymałościowe geosiatek Tensar, należy ponownie wykonać obliczenia stateczności ściany.

10. Projektowanie zbrojenia odpowietrznej ściany oporowej

Zbrojenie odpowietrznej ściany oporowej zaprojektowano w taki sam sposób jak zbrojenie ściany odwodnej.

Ze względu na stałą wysokość odpowietrznej ściany oporowej jej zbrojenie jest identyczne na całej długości.

Zaprojektowane zbrojenie dla odpowietrznej ściany oporowej przedstawiono w tabeli 3.

Tabela 3: Obliczone zbrojenie ściany odpowietrznej.

Długość ściany [m]	Wysokość [m]	Zbrojenie		
		długość [m]	ilość warstw	typ geosiatki
70,20	1,80	4,20	4	Tensar 40RE

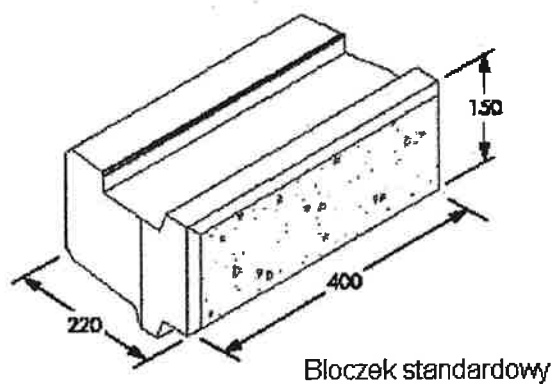
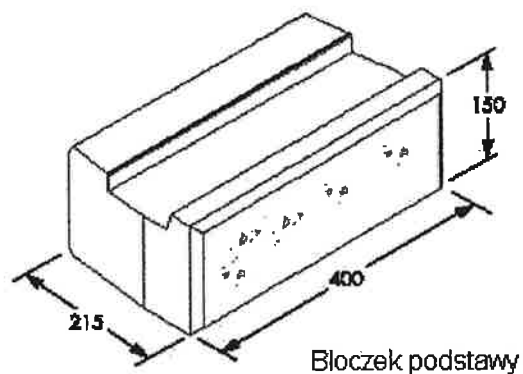
Wyniki obliczeń wykonanych w programie WinWall znajdują się w załączniku 3.

UWAGA: Obliczenia stateczności wewnętrznej ściany oporowej przeprowadzono przy pomocy programu specjalnie dostosowanego do parametrów i właściwości geosiatek o sztywnych węzłach Tensar. W przypadku zastosowania do budowy ściany geosiatek innego typu, nawet jeśli spełniałyby one podstawowe parametry wytrzymałościowe geosiatek Tensar, należy ponownie wykonać obliczenia stateczności ściany.

11. Technologia wykonywania ścian oporowych z gruntu zbrojonego z oblicowaniem z bloczków TW1

11.1 Bloczki typu TW1

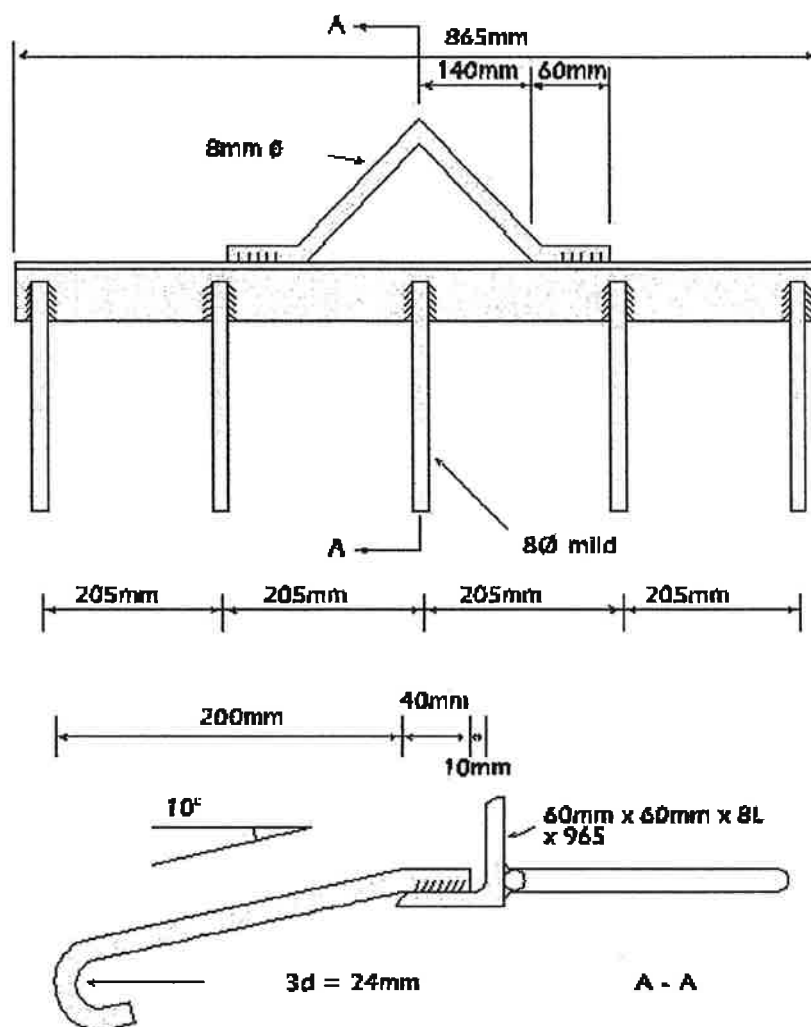
Do wznoszenia ścian oporowych w systemie Tensar Wall TW1 stosowane są dwie odmiany bloczków – „bloczki podstawy” z płaską dolną powierzchnią oraz „bloczki standardowe”. Bloczki TW1 przedstawiono na rysunku B.

Rys B: Błoczki typu TW1

11.2 Belka naciągająca

Przed przystąpieniem do budowy ściany należy przygotować „belkę naciągającą” służącą do naprężania pasm geosiatki Tensar 40RE. Belkę należy wykonać z prętów stalowych $\phi 8$ mm i kątownika 60x60x8 zgodnie z rysunkiem C.

Rys. C: Belka naciągająca

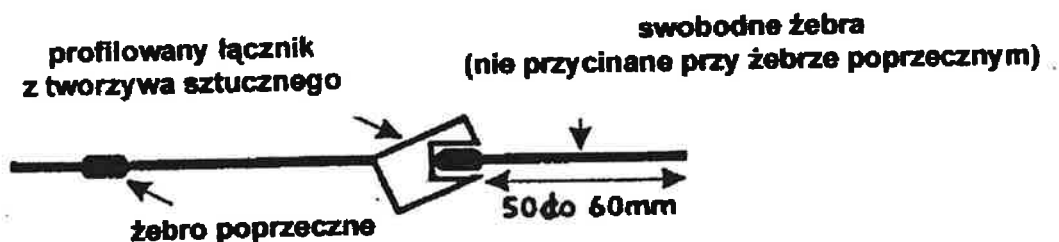
11.3 Kolejność czynności przy wykonywaniu ścian oporowych

Opisana poniżej technologia wykonywania ścian oporowych jest taka sama zarówno dla ściany odwodnej jak i dla krótszej ściany odpowietrznej.

UWAGA: Kolejne warstwy bloczków układane są z przesunięciem o pół bloczka w stosunku do warstwy poprzedniej.

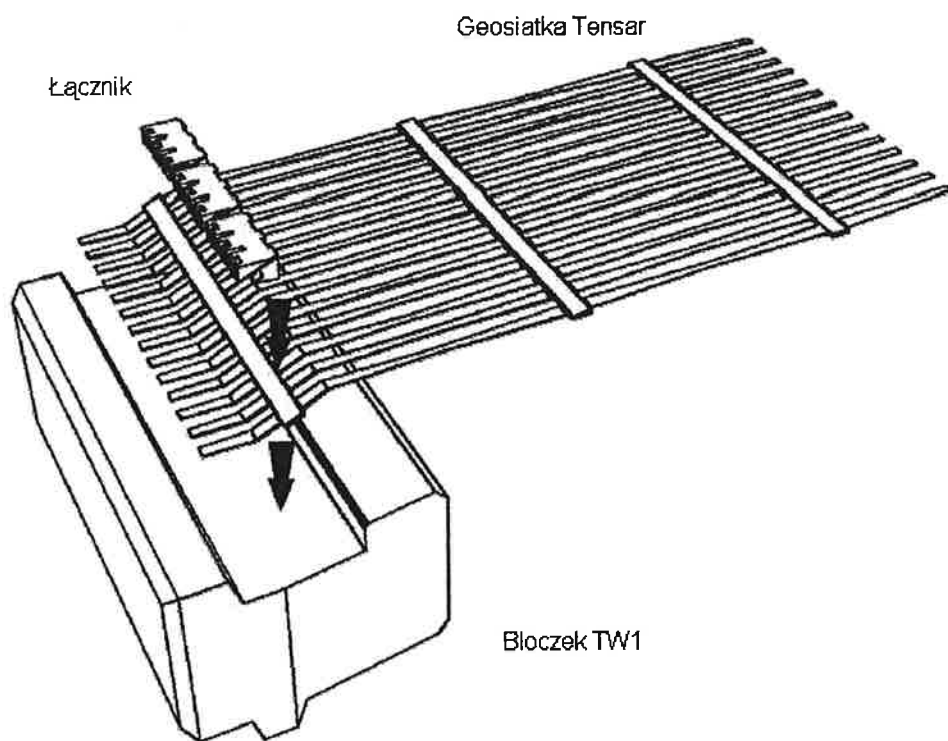
- Wylanie betonowej ławy fundamentowej zgodnie z wymaganymi rzędnymi określonymi w projekcie drogowym. Ława fundamentowa powinna być wykonana z betonu B30. Ławę należy zbroić czterema prętami $\phi 16$ mm ze stali żebrowanej, dwa pręty góra, dwa dołem, ze strzemionami $\phi 4,5$ mm co 0,5 m – patrz szczegół na rys. 24 w części rysunkowej. Ławę fundamentową należy zdylatować co 10 m długości. Należy pamiętać o wykonaniu ulepszenia kruszywa cementem w obszarach pod końcami ław fundamentowych - patrz p. 7 i rysunek A.
- Ułożenie i zagęszczenie gruntu zasypowego do wysokości wierzchu ławy fundamentowej.

- c. Ułożenie pierwszej warstwy bloczków – bloczków podstawy - na zaprawie cementowo-piaskowej na ławie fundamentowej.
- d. Ułożenie i zagęszczenie gruntu zasypowego do wysokości wierzchu warstwy bloczków (poziomu układania warstwy geosiatki). Warstwa gruntu powinna kończyć się w odległości 35 cm (szerokość warstwy drenażowej) od bloczków.
- e. Ułożenie i zagęszczenie kruszywa warstwy drenażowej pomiędzy gruntem zasypowym a bloczkami.
- f. W trakcie układania gruntu zasypowego i kruszywa warstwy drenażowej należy pomiędzy nimi umieścić geowłókninę separacyjną zgodnie z rysunkiem.
- g. Grunt należy zagęszczać płytą wibracyjną lub lekkim walcem wibracyjnym. Nie należy przeprowadzać zagęszczania w odległości mniejszej niż 150 mm od bloczków. W odległości do 2 m od lica ściany należy użyć sprzętu o nacisku na metr długości bębna poniżej 1300 kg i całkowitej masie poniżej 1000 kg. **Należy zwrócić uwagę, aby rzędna warstwy gruntu po zagęszczeniu dokładnie odpowiadała rzędnej układania warstwy geosiatki.** Grunt nasypowy należy zagęścić do wskaźnika zagęszczenia $Is \geq 0,97$.
- h. Równocześnie ze wznoszeniem ściany oporowej należy układać warstwy gruntu w nasypie poza blokiem gruntu zbrojonego przy użyciu normalnego sprzętu do robót ziemnych. Pozostałą część nasypu i wszelkie urządzenia należy wykonać zgodnie z projektem drogowym.
- i. Przycięcie pasm geosiatki Tensar do odpowiedniej długości właściwej dla danej sekcji ściany. Jeden koniec pasma powinien być ucięty w taki sposób, aby był zakończony swobodnymi zębami o długości 50 - 60 mm (na całej szerokości pasma). Nie należy przycinać geosiatki bezpośrednio za zębem poprzecznym.

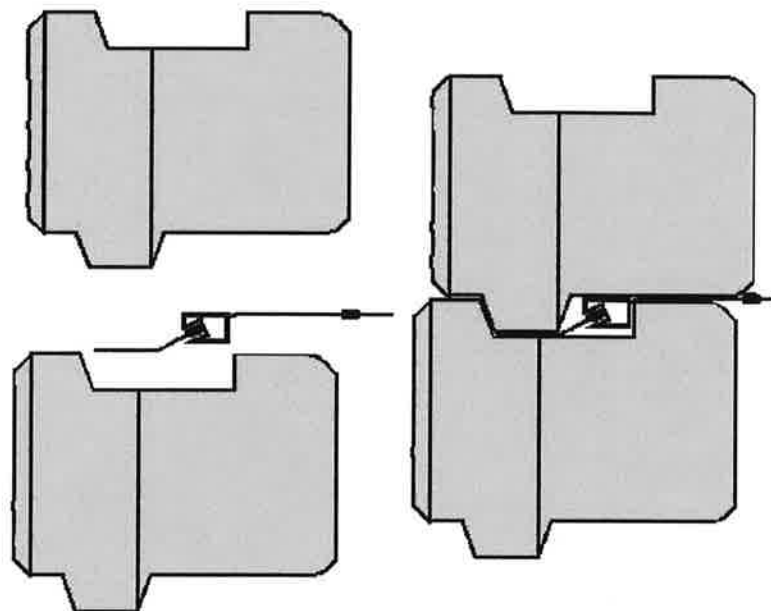
Rys. D: Schemat przygotowania końca pasma geosiatki (patrz również rys. G)

- j. Usunięcie wszelkich zanieczyszczeń z górnej powierzchni bloczków (najlepiej za pomocą szczotek).
- k. Ułożenie przygotowanego końca pasma geosiatki nad bloczkami i założenie na nim profilowanego łącznika z tworzywa sztucznego. Poprzeczne zębro geosiatki powinno być zaczepione o łącznik. Należy upewnić się, że każde oczko geosiatki zostało prawidłowo zaczepione o występek łącznika. W razie konieczności łącznik może zostać przecięty.
- l. Umieszczenie łącznika z siatką we wnęce w bloczku. Łącznik powinien być dokładnie wpasowany we wnękę. Przycięte zębra siatki należy skierować na zewnątrz ściany.

Rys. E: Mocowanie geosiatki i łącznika we wnęce bloczka TW1

- m. Procedurę należy powtórzyć na całej długości ściany (aktualnie wykonywanego fragmentu ściany).
- n. Ponowne oczyszczenie górnej powierzchni bloczków i ułożenie kolejnej ich warstwy. Od tego momentu do szczytu ściany stosowane są bloczki standardowe, układane „na sucho”, bez zaprawy. Elementy należy układać tak, aby występ w dolnej części bloczka opierał się o przednią ściankę wnęki w bloczku leżącym poniżej.

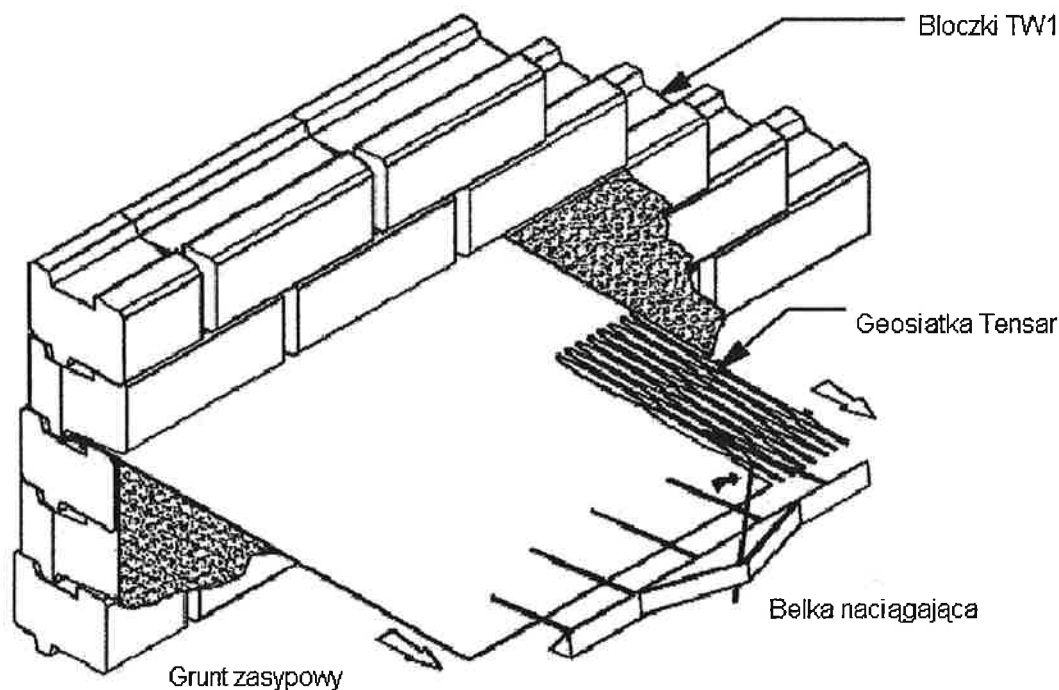

Rys F: Układanie bloczków TW1 i mocowanie geosiatki z łącznikiem

Rys. G: Widok ułożonych bloczków i geosiatki z łącznikiem

- o. Wstępne, lekkie naciągnięcie siatki, tak, aby łącznik oparł się o tylną ściankę wnęki.
- p. Ułożenie przynajmniej trzech kolejnych warstw bloczków, dokładnie przylegających do niższych warstw.
- q. Umieszczenie belki naciągającej na swobodnym końcu siatki i **przyłożenie obciążenia wystarczającego do usunięcia wszelkich luzów i sfałowań.**

Rys. H: Naciąganie pasma geosiatki

- r. **Utrzymując naciągnięcie geosiatki należy umieścić na niej warstwę gruntu wystarczającą do utrzymania siatki w niezmiennym położeniu po zdjęciu obciążenia. Następnie należy zdjąć obciążenie i zdemontować belkę.**
- s. Nie dopuszcza się ruchu jakichkolwiek pojazdów bezpośrednio po rozłożonej geosiatce. Ruch pojazdów jest możliwy pod warunkiem, że na geosiatce spoczywa warstwa gruntu o grubości przynajmniej 150 mm. Grunt nasypowy powinien być układany z zastosowaniem ładowarki lub koparki, tak, aby opadał z niewielkiej wysokości na geosiatkę. Maszyny układające grunt nie powinny pracować w odległości mniejszej niż 2 m od lica ściany.
- t. Umieszczenie i zagęszczenie gruntu zasypowego i kruszywa warstwy drenażowej rozdzielonych geowłókniną w warstwach do poziomu następnej geosiatki, tak jak w p. d - h. Należy pamiętać, aby za każdym razem powyżej warstwy gruntu znajdowały się przynajmniej trzy warstwy bloczków. Zagęszczanie zawsze powinno rozpoczynać się przy zewnętrznej części ściany i postępować w kierunku swobodnego końca siatki.
- u. Odcinki siatki przymocowane do ściany powyżej poziomu gruntu powinny być tymczasowo zawinięte ponad szczytem ściany tak, aby nie przeszkadzały w pracy.
- v. Należy powtarzać kroki d - u aż do wzniesienia ściany o wymaganej wysokości.
- w. Ostatnią warstwę bloczków należy układać na zaprawie.

- x. Ze względu na zmienną wysokość ściany na niektórych odcinkach może dojść do sytuacji, że pod kapą wieńczącą nie będzie wystarczającej ilości miejsca na ułożenie ostatniej warstwy bloczków TW1. W takim wypadku bloczki na ostatnią warstwę należy przyciąć do odpowiedniej wysokości a najwyższą warstwę bloczków wyrównać betonem wyrównawczym.
- y. Na szczycie ściany należy wykonać kapę wieńczącą. Szczegóły dotyczące wymiarów i zbrojenia kapy znajdują się w projekcie drogowym. Należy pamiętać, aby pomiędzy kapą a wierzchem ostatniej warstwy bloczków znajdowała się szczelina zapobiegająca przekazywaniu obciążeń z kapy bezpośrednio na bloczki. W celu ułatwienia wylewania kapy szczelinę taką można utworzyć poprzez ułożenie płyty z miękkiego styropianu.
- z. Podczas wykonywania odwodnej ściany oporowej w oblicowaniu należy umieścić rurki drenażowe o średnicy 5 cm i długości 22 cm dochodzące do warstwy drenażowej z kruszywa. Rurki należy umieszczać co 5 m długości ściany, naprzemiennie na wysokości 0,3 i 1,35 m od wierzchu ławy fundamentowej. Uwaga: rurki drenażowe należy instalować tylko w ścianie odwodnej. W przypadku ściany odpowietrznej należy pominąć ten punkt.
Rurki drenażowe umieszczone w oblicowaniu ściany odwodnej mają za zadanie ułatwienie wyrównywania poziomu wody w zbiorniku i w gruncie zasypowym, co jest ważne z punktu widzenia stateczności wewnętrznej ściany oporowej.
- aa. Podstawę ściany odwodnej należy zabezpieczyć poprzez wykonanie narzutu z kamienia łamanego zgodnie z rysunkiem nr 24.
- bb. W trakcie wykonywania robót należy zapewnić odpowiednie barierki zabezpieczające, zgodnie z wymogami BHP.

12. Specyfikacje wyrobów użytych do zbrojenia nasypu

12.1 Geosiatka syntetyczna o sztywnych węzłach Tensar 40RE

Do wykonania ścian oporowych z gruntu zbrojonego należy zastosować geosiatkę spełniającą następujące wymagania:

- a. Geosiatka użyta jako zbrojenie powinna być produkowana zgodnie z wymaganiami określonymi w normie jakościowej ISO 9002. (EN 29002). Geosiatka powinna posiadać aprobatę polskiej instytucji, uprawnionej do wydawania aprobat technicznych.
- b. Jako wzmocnienie należy użyć **geosiatki o sztywnych węzłach**, wyprodukowanej z pasma polietylenu wysokiej gęstości (HDPE), w taki sposób, że powstała struktura jest zorientowana w jednym kierunku. Poprzeczne żebra powinny stanowić integralny element struktury geosiatki. Nie dopuszcza się widocznych połączeń (przeplatanie, zgrzewanie) w węzłach.
- c. Żebra geosiatki powinny mieć przekrój prostokątny, zapewniający dobre oparcie ziarnom kruszywa.
- d. Geosiatka powinna być odporna na związki chemiczne naturalnie występujące w gruncie oraz rozpuszczalniki w temperaturze otoczenia. Nie może być

wrażliwa na hydrolizę, musi być odporna na działanie wodnych roztworów soli, kwasów i zasad. Nie może podlegać biodegradacji. Polimer tworzący geosiatkę powinien zawierać dodatek co najmniej 2% sadzy węglowej, stanowiącej inhibitor działania promieniowania ultrafioletowego.

- e. Masa powierzchniowa 290 g/m². Wymiary oczek w osiach 235x24 mm.
- f. Parametry mechaniczne podano w tabeli 4.

Tabela 4. Parametry mechaniczne geosiatki Tensar 40RE

Parametr	Wartość	Metoda badania
Wytrzymałość na rozciąganie [kN/m] wzdłuż	≥52,00	ISO 10319
Odkształcenie przy zerwaniu [%] wzdłuż	≤10,50	ISO 10319
Siła przejmowana przy odkształceniu 2% [kN/m], wzdłuż	≥12,00	ISO 10319
Siła przejmowana przy odkształceniu 5% [kN/m], wzdłuż	≥25,00	ISO 10319
Wytrzymałość na rozciąganie z uwzględnieniem pełzania w okresie 120 lat przy średniej temperaturze gruntu 10°C[kN/m] wzdłuż	≥23,00	BS 6906 cz.5
Wytrzymałość połączeń między podłużnymi i poprzecznymi żebrami geosiatki	≥95% wytrzymałości geosiatki na rozciąganie	GG2-87 Geosynthetic Research Institute Drexel University, USA

Obliczenia stateczności wewnętrznej ściany oporowej przeprowadzono przy pomocy programu specjalnie dostosowanego do parametrów i właściwości geosiatek o sztywnych węzłach Tensar. W przypadku zastosowania do budowy ściany geosiatek innego typu, nawet jeśli spełniałyby one podstawowe parametry wytrzymałościowe geosiatek Tensar, należy ponownie wykonać obliczenia stateczności ściany.

12.2 Geosiatka syntetyczna o sztywnych węzłach Tensar SS30

Do wykonania wzmocnienia podłoża pod ścianami oporowymi należy stosować geosiatkę spełniającą następujące wymagania:

- a. Jako wzmocnienie należy użyć **geosiatki o sztywnych węzłach** o strukturze rusztu (grid), wyprodukowanej z pasma polipropylenu, w taki sposób, że powstała struktura jest zorientowana w dwóch kierunkach. Węzły geosiatki powinny być sztywne i stanowić integralny element struktury geosiatki. Nie

dopuszcza się połączeń (przeplatanie, zgrzewanie) w obrębie węzła. Przekrój poprzeczny żeber siatki powinien być prostokątny. Oczka geosiatki powinny być sztywne, tj. powinny zachowywać kształt po przyłożeniu siły ukośnej w stosunku do kierunku produkcji geosiatki.

- b. Geosiatka powinna być odporna na związki chemiczne naturalnie występujące w gruncie oraz rozpuszczalniki w temperaturze otoczenia. Nie może być wrażliwa na hydrolizę, musi być odporna na działanie wodnych roztworów soli, kwasów i zasad. Nie może podlegać biodegradacji. Polimer tworzący geosiatkę powinien zawierać dodatek co najmniej 2% sadzy węglowej, stanowiącej inhibitor działania promieniowania ultrafioletowego.
- c. Masa powierzchniowa 300 g/m². Wymiary oczek w osiach 39x39 mm.
- d. Parametry mechaniczne podano w tabeli 5.

Tabela 5. Parametry mechaniczne geosiatki Tensar SS30

Parametr	Wartość	Metoda badania
Wytrzymałość na rozciąganie [kN/m] • wszerz • wzdłuż	≥31,00 ≥32,00	ISO 10319
Odkształcenie przy zerwaniu [%] • wszerz • wzdłuż	≤11,00 ≤10,00	ISO 10319
Siła przejmowana przy odkształceniu 2% [kN/m] • wszerz • wzdłuż	≥10,50 ≥10,50	ISO 10319
Siła przejmowana przy odkształceniu 5% [kN/m] • wszerz • wzdłuż	≥21,00 ≥21,00	ISO 10319
Wytrzymałość połączeń między podłużnymi i poprzecznymi żebrami geosiatki	≥95% wytrzymałości geosiatki na rozciąganie	GG2-87 Geosynthetic Research Institute Drexel University, USA

- e. Geosiatka użyta jako wzmocnienie powinna być produkowana zgodnie z wymaganiami określonymi w normie jakościowej ISO 9002. (EN 29002). Geosiatka powinna posiadać aprobatę polskiej instytucji, uprawnionej do wydawania aprobat technicznych.

W obliczeniach wzmocnienia podłoża ściany oporowej wykorzystano parametry i unikalne właściwości geosiatek o sztywnych węzłach Tensar. W przypadku zastosowania do budowy ściany geosiatek innego typu, nawet jeśli spełniałyby one podstawowe parametry wytrzymałościowe geosiatek Tensar, należy ponownie zaprojektować wzmocnienie podłoża ściany oporowej.

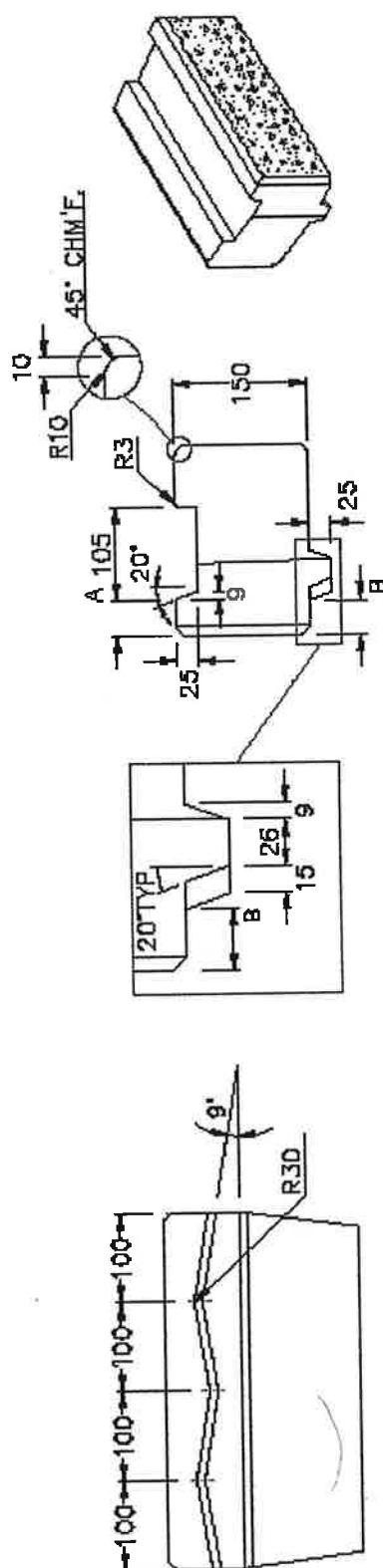
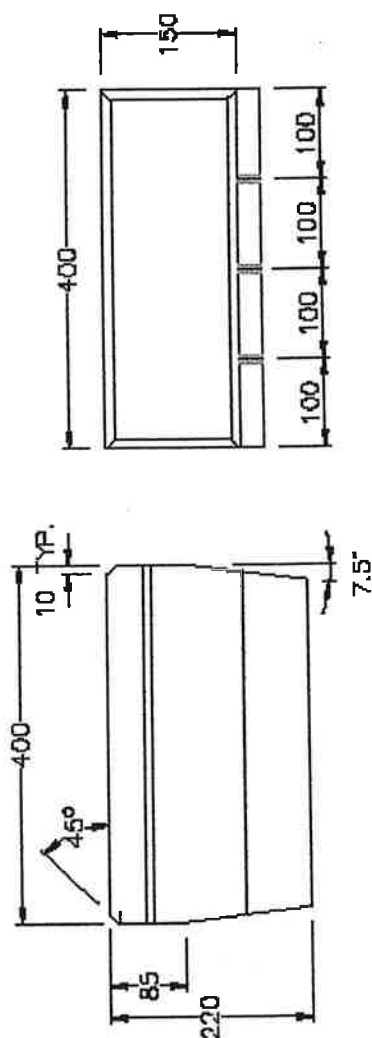
12.3 Bloczki TW1

Kształt i wymiary bloczków TW1 przedstawiono na rys. I. Wymagania dotyczące właściwości bloczków przedstawiono w tabeli 6.

Tabela 6. Wymagane właściwości bloczków TW1

Właściwości	Jednostki	Wymagania
Beton	MPa	B45
Nasiąkliwość betonu	%	≤4
Stopień mrozoodporności	-	≥F150

kąt nachylenia ściany	wymiar A	wymiar B
84°	47	32
85°	46	33
86°	45	35
87°	44	36
88°	43	38
89°	41	39

Rys. 1 Wymiary bloczków TW1 (należy zastosować wymiary dla kąta pochylenia ściany 86°)

12.4 Grunt zasypowy

Niniejszy projekt dotyczy ścian oporowych, które będą elementami nasypu tworzącego zapórę wodną. Do wykonania ścian oporowych z gruntu zbrojonego należy zastosować grunt zasypowy w postaci piasku lub pospółki o parametrach podanych w tabeli 7.

Tabela 7: Wymagane parametry kruszywa

Parametr	Wymagana wartość
wskaźnik różnoziarnistości $u = d_{60}/d_{10}$	> 5
kąt tarcia wewnętrznego	$> 30^{\circ}$
zawartość ziarn $< 0,075$ mm	$< 15\%$
wodoprzepuszczalność	≥ 5 m/dobę

Rodzaj zastosowanego kruszywa musi gwarantować uzyskanie wskaźnika zagęszczenia $Is \geq 0,97$.

Do wykonania pozostałej części nasypu (poza blokami gruntu zbrojonego) należy zastosować grunt przepuszczalny.

Spełnienie wymogu wodoprzepuszczalności jest niezbędne w celu zachowania stateczności konstrukcji ścian oporowych.

12.5 Grunt do materaca wzmacniającego podłoże

Jako grunt zasypowy do wykonania materaca wzmacniającego podłoże pod ścianami oporowymi należy zastosować pospółkę o parametrach podanych w tabeli 8.

Tabela 8: Wymagane parametry kruszywa do materaca wzmacniającego

Parametr	Wymagana wartość
wskaźnik różnoziarnistości $u = d_{60}/d_{10}$	> 5
kąt tarcia wewnętrznego	$> 32^{\circ}$
zawartość ziarn > 2 mm	$> 40\%$
zawartość ziarn $< 0,075$ mm	$< 10\%$
wodoprzepuszczalność	≥ 8 m/dobę

Rodzaj zastosowanego kruszywa musi gwarantować uzyskanie wskaźnika zagęszczenia $Is \geq 1,0$.

12.6 Kruszywo do warstwy drenażowej

Do wykonania warstwy drenażowej należy zastosować kruszywo łamane niesortowane granitowe o uziarnieniu 2/31,5 i o parametrach spełniających wymagania podane w tabeli 9,

Tabela 9: Wymagane parametry kruszywa do warstwy drenażowej

Parametr	Wymagana wartość
zawartość nadziarna (powyżej 31,5 mm)	≤ 10%
zawartość podziarna (poniżej 2 mm)	≤ 10%
zawartość frakcji poniżej 0,074 mm	≤ 3%
zawartość ziarn nieforemnych	≤ 30%
wodoprzepuszczalność	≥ 20 m/dobę
mrozoodporność, ziarn większych od 2 mm, ubytek masy po 25 cyklach	≤ 10%
ścieralność ziarn większych od 2 mm, ubytek masy	≤ 30%
zawartość zanieczyszczeń obcych	≤ 0,2%

12.7 Geowłóknina separacyjna

Przy budowie zapory bocznej należy stosować geowłókninę spełniającą parametry podane w tabeli 10.

Tabela 10: Wymagane parametry geowłókniny separacyjnej

Parametr	Wartość	Metoda badania
masa powierzchniowa [g/m ²]	150	PN-EN 965:1999
wytrzymałość na rozciąganie [kN/m] • wzdłuż • wszerz	≥7,5 ≥9,0	PN-ISO 10319:1996
wydłużenie przy zerwaniu [%] • wzdłuż • wszerz	≤65 ≤65	PN-ISO 10319:1996
odporność na przebicie CBR [kN]	≥1,5	PN-EN ISO 10319:1996
wymiar porów O ₉₀ [mm]	0,14	PN-EN ISO 12956
wodoprzepuszczalność prostopadła do płaszczyzny geowłókniny [10 ⁻³ x m/s], przy obciążeniu: • 2 kPa • 200 kPa	2,0 0,3	Procedura IBDiM PB-TG-02/2000

12.8 Kruszywo do narzutu kamiennego

Do wykonania narzutu kamiennego ochraniającego podstawę odwodnej ściany oporowej należy zastosować kamień łamany granitowy o uziarnieniu 60/200. Kamień musi być mrozoodporny.

13. Obliczone ilości geosyntetyków i bloczków prefabrykowanych

Zestawienie ilości geosyntetyków i bloczków prefabrykowanych potrzebnych do wykonania zapory bocznej przedstawiono w tabeli 11.

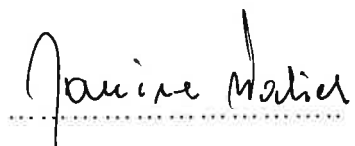
Tabela 11: Zestawienie materiałów do budowy zapory bocznej

Materiał	Ilość potrzebna do wykonania		
	ściany odwodnej	ściany odpowietrznej	łącznie
geosiatka Tensar 40RE*	15 320 m ²	1 180 m ²	16 500 m² *
geosiatka Tensar SS30*	5 890 m ²	400 m ²	6 290 m² *
geowłóknina separacyjna*	8 760 m ²	1 230 m ²	9 990 m² *
łączniki z tworzywa sztucznego	2 440 m.b.	281 m.b.	2721 m.b.
bloczki TW1	25 656 szt (1540 m ²)	2 172 szt (130 m ²)	27 828 szt (1670 m²)

* Potrzebne ilości geosyntetyków należy zwiększyć ze względu na dodatkowe zużycie materiałów wynikające z konieczności stosowania zakładów, docinania rolek itp. Ilość podaną w tabeli należy zwiększyć o 5% w przypadku geosiatki Tensar 40RE, 10% w przypadku geosiatki Tensar SS30 i 15% w przypadku geowłókniny separacyjnej.

Autorzy opracowania:

Mgr inż. Janina Walicka
upr. proj. nr 495/Gd/81

Mgr inż. Piotr Mazurowski

Mgr inż. Piotr Urbański

Sprawdził:

Prof. dr hab. inż. Józef Judycki
upr. proj. nr 2118/Gd/85

